

امشب رادر کنار توربای می‌کردند، در حالی که نه‌به‌توایمان داشتند و نه به جدت حسین(ع). ما خراسانی‌ها فقط نظاره‌گر آن‌ها بودیم، نه‌چاره‌ای داشتیم و نه‌توانی. ساکت بودیم». این خطبه نقش مهمی در شدت گرفتن موج انقلاب اسلامی در مشهد و خراسان داشت.

۱

روایت نذر سنگ غلطان و صحن عتیق

سنگ‌هایی که به زیارت آمدند

صدیقه سادات بهشتی | پای عشق که وسط باشد از آدمیزاد کارهای عجیب و غریبی سر می‌زند. مثلاً تیشه برمی‌دارد و می‌افتد به جان کوه تا به محبوبش برسد. اصلاً هیچ چیزی در دنیا زور عشق را ندارد این را اگر فرعون می‌دانست اهرام را به عاشقانه‌ترین شکل ممکن بالای می‌برد حالا می‌خواهد فرهاد باشد و یا مثلاً مشهدی حسن یا کربلایی رضا از مشهد، مهم این است که یک طوری برای محبوب خوش‌رقصی کنی. اصلاً هم باکی نداری که داستان کمتر از فرهاد شنیده شود چون می‌دانی او که باید، هم شنیده و هم دیده است. تسمع کلامی و ترد سلامی برای همین جور وقت‌هاست دیگر. قدیمی‌ها که به صحن کهنه می‌رفتند، به رسم ارادت دوزانو روی سنگ‌های صحن می‌نشستند و صورت روی خاک صحن می‌گذاشتند. بعد رد تیشه کربلایی رضا را می‌دیدند و داستانش را می‌شنیدند که می‌گوید نه اینکه سنگفرش‌ها از اول خودشان اینجا دست به سینه نشست‌ه باشند، نه، یک وقتی در دوره قاجار این طرف‌تر یا آن طرف‌تر گره تأمین مصالح برای بازسازی صحن‌ها کور شده بود، آن‌ها که جیبشان با سکه سنگین بود، دست به جیب می‌شدند و این طوری به ساخت و ساز حرم کمک می‌کردند و ارادت نشان می‌دادند. اما بودند کسانی که جیب‌ها و دست‌هایشان خالی بود. این کار هم بررسی بیشتر داستان‌ها را همین دست‌های خالی نوشته‌اند. معلوم نیست اول کربلایی رضا یا نه مشهدی حسن این حرکت عاشقانه‌به سرش زد که پای پیاده برود تا تپه‌سلام، با تیشه بیفتد به جان سنگ‌های آن حوالی و سنگی را با عشق بکند و بعد دست خالی به سمت مشهد بغلتاند. بعد چون آدمیزاد دوست دارد از روی خوش‌خط‌ها کپی کند، این کار هم تکثیر شد و شد نداری متداول در آن دوره، اولی می‌گفت نذر من امروز اینکه چند تیشه بزنم، بعدی می‌گفت من چند متر سنگ را می‌غلطانم. آن یکی می‌گفت من هم پشت. همین طور سنگ با نیروی نذر می‌آمد تا مشهد و چه کسی گفته همچنین مسافری را نباید تحویل گرفت و با سلام و صلوات به استقبالش نرفت. برای همین بود که خادمان حرم این طور وقت‌ها دست به کار می‌شدند و می‌رفتند به استقبال سنگ‌های جدیدی که از تپه‌سلام با نذر مردم متر به متر آمده‌اند تا یک عمر زیر پای زائران باشند. ایستگاه پایانی این سنگ‌های گریه دیده و زیارت‌نامه شنیده، معمولاً صحن عتیق بود. سنگ‌هایی که حتماً نام فرهادهایشان را در سینه نگه داشته‌اند. حالا از آن سنگ‌ها خبری نیست ولی حتماً قصه‌شان جایی گوشه همین صحن عتیق ثبت شده‌است و عشقشان را کرده‌اند. حالا سنگ‌های جدید قصه‌های جدیدی با خودشان دارند، قصه‌هایی از دل معماران و سازندگان این صحن و سرا.

ویژگی سنگ‌هایی که صحن انقلاب را فرش کردند

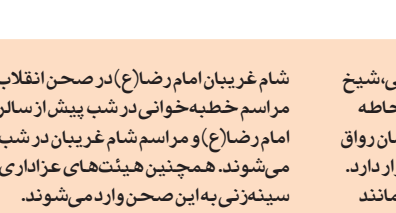
در طرح جدید سنگ‌هایی با ضخامت بسیار خوب ۵ سانتیمتر در نظر گرفته شده تا دوام بیشتری داشته باشند.

جنس سنگ علاوه بر مقاومت از نوعی است که بازتابش نور ملایم‌تری خواهد داشت. ساب سنگ نیز از نوعی انتخاب شده که لغزندگی کمتری ایجاد کند.

سر نوشت سنگ‌های تعویض شده

سنگ‌های پیشین صحن تا حد امکان سالم جدا شده و مانند دیگر مصالح ساختمانی حرم مطهر در سایر قسمت‌های اماکن متبرکه به کار گرفته شده‌اند.

را حضرت آیت‌الله خامنه‌ای خواندند و برای نخستین بار، خطبه به نام مردم و نهضت اسلامی خوانده شد و به اقتدار رژیم در آستان قدس رضوی پایان داد. آیت‌الله خامنه‌ای در فرازی از آن خطبه مشهور می‌گویند: «یابن رسول‌الله! از شما معذرت می‌خواهم که طاغوتیان هر ساله مراسم

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

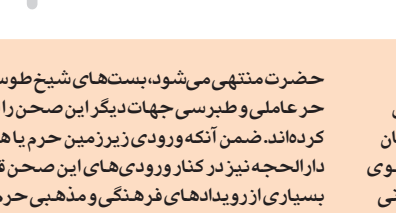
۱

۱

۱

۱

لاله عباسی را دست می‌گیرند و صحن پر می‌شود از گل و لاله عباسی و شمعدان و پارچه‌ها و کتیبه‌های سیاه. خطبه‌خوان حمد و ستایش خدا را شروع می‌کند و خطبه شروع می‌شود، خطبه‌ای که ۴۳ سال پیش خطبه‌خوانش رهبر معظم انقلاب بوده‌اند، خطبه شب عاشورای سال ۵۷

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

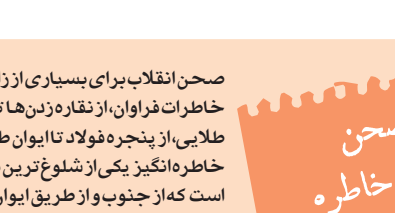
۱

۱

۱

خطبه‌ای به نام مردم

سال‌هاست شب شهادت امام رضا(ع) و شب عاشورا، پس از نماز مغرب و عشا، مراسم خطبه‌خوانی در صحن عتیق برگزار می‌شود. یک طرف صحن خدام، مقامات و مسئولان حرم هستند و طرف دیگر زائران و مجاوران، همه در ایوان نقاره‌خانه روبه‌گنبد مطهر می‌ایستند، دربان‌ها چراغ‌های

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

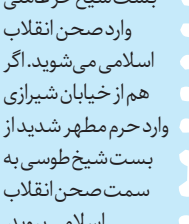
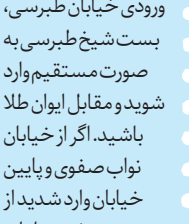
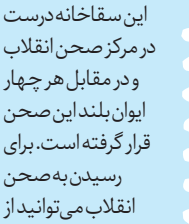
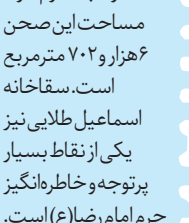
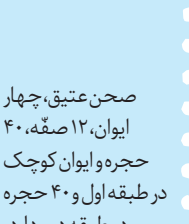
۱

۱

۱

خداوند متعال فرموده است: بنده من با چیزی محبوب‌تر از انجام واجبات به من دوستی نکند.

۱

۱

۱

روایتی از تعویض سنگفرش، مرمت، بازسازی و اصلاح صحن مقدس انقلاب اسلامی

اینجا گنبد دلربا تر است

هم بیشتر از صحن نو زیارت می‌کردیم، جوابم را حاضر و آماده توی آستین دارد و می‌گذارد کف دستم؛ خوب می‌کردی مادر، منتها من فقط اینجا بهم زیارت می‌چس